

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

PARTIJOS PLANAI — MŪSŲ PLANAI

Turime dirbti našiau

TSKP CK projekte dėl šalies ekonominio ir socialinio vystymo kryptų numatyta, jog vienuoliktajame penkmetyje darbo elektrifikavimas žemės ūkyje padidės 1,4–1,5 karto. Ūkiuose elektros energija bus plačiai pritaikoma darbų mechanizavimui gyvulininkystės kompleksuose, sandėliuose, pašarų ruošimo technose ir kitur. Šiuose objektuose stos rikiuotės daug galingų elektros variklių. Todėl mes, statybininkai, energetikai, turėsime artimiausiais metais sumontuoti galingesnes transformatorines pastotes, padidinti elektros linijų pralaidumą.

Dešimtajame penkmetyje pasireiškė tendencija bendroje mūsų kolonos atliekamų darbų apimtyje didinti gyvenamųjų namų ir gamybinų pastatų statybos lyginamąjį svorį. Šis poslinkis neatsitinka mūsų kolonos specializacijos krypties. Tačiau, kai kitos statybinės organizacijos nepajėgia pastatyti elektros tinklams gamybinių bazių, o šių tinklų darbuotojams — būtų, tol mūsų kolonos žmonėms teks įtemptai dirbti ir statybuose aikštelėse. Tai sukelia mums papildomų rūpesčių. Praėjusiame penkmetyje kiekvieno kolonos darbininko, trijųšimčio elektrifikacijoje, dienos išdirbis buvo 3,5 karto didesnis, negu mūsų statybininkų.

Pirmiesiems vienuoliktajame penkmetio metais mūsų kolonai planuojama darbų programa vien savo įėjimais lygi 2768 tūkst. rublių, tai yra, 3,7 procento didesnė už per-

nykštę rangos darbų programą. Taigi, mums keliamas aiškus uždavinys: šiame penkmetyje plėsti darbų apimtį. O tai padaryti galėsime vien darbo našumo didinimo sąskaita. Jau šiais metais darbo našumą mes turime pakelti 6,5 procento.

Ir dešimtajame penkmetyje mes rūpinomės, kad darbo našumas didėtų. Nemažą efektą davė Ščiokino metodo įdiegimas. Mums pavyko sugrąžinti vairuotojo ir šaltkalvio, vairuotojo ir krovėjo, traktorininko ir suvirintojo profesijas. Jei ankstesniais metais vairuotojas, nuvežęs žmones į objektą, ten praleisdavo laiką beveik nieko nedirbdamas, tai pritaikius jau minėtą metodą, tas pats vairuotojas pakraudavo į automatinę kal kurias detales, atlikdavo objektą kitus darbus. Tačiau vien šio rezervo neužteko, kad įvykdytume darbo našumo didinimo uždavinius.

Mano manymu, Ščiokino metodą, gerai užsirekomendavusį pas mus pagrindinės gamybos aptarnavimo sferoje, reikėtų taikyti plačiau — taip pat ir valdymo aparato struktūrai gerinti. Kodėl šiame aparate energingas, nuovokus žmogus neįsitemptų atlikti dviejų pareigų? Be to, pastaraisiais metais dalis valdymo aparato darbuotojų užsiima tuo, kad reikalauja vis daugiau statistinių žinių iš žemesnių grandžių, šias žinias sumuoja, apibendrina be kokio nors didesnio poveikio gamybai. Reikėtų apriboti ataskaitų srautą, tuo

pačiu mažinant ir valdymo aparatą visose grandyse. Tai, be abejo, padidintų darbo našumą.

Kita aktuali problema — taip vadinamos mažosios mechanizacijos priemonių įdiegimas statyboje. Parodose tenka matyti paprastų prietaisų, mechanizmų, palengvinančių tinkavimą ir kitus darbus, tačiau mes niekur negalime jų įsigyti. Kadangi mūsų Energetikos statybos trestas nespecializuoja gyvenamųjų namų ir apskritai pastatų statybai, tai vargu ar mūsų bazėje tikslinga gamintis šio profilio mažosios mechanizacijos įrengimus. Matyt, jų gamyba turėtų užsiimti Statybos ministerijos ar mašinų gamybos įmonės. Svarbu, kad mes galėtume kuo greičiau užsisakyti ir įsigyti mažosios mechanizacijos priemonių.

Įvykdžius šio penkmetio darbo našumo kėlimo uždavinius, bus padėtas geras pamatas mūsų žmonių darbo apmokėjimo didinimui. Numatoma nuo 1982 metų vidurio mokėti visiems mūsų darbuotojams vienkartinį metinį atlyginimo priedą už išlaikymą metus iki pusantros mėnesinio tarifinio atlyginimo dydžio. Norisi tikėtis, kad šiame penkmetyje statybininkams bus peržiūrėti tarifiniai atlygiai ir išdirbio normos, galiojantys daugiau kaip 10 metų ir nebeatitinkantys pasiektą darbo našumo lygio.

Anykščiai

1981 m.

sausio

10 d.

Seštadienis

Nr. 4 (4197)

IIIIIIII

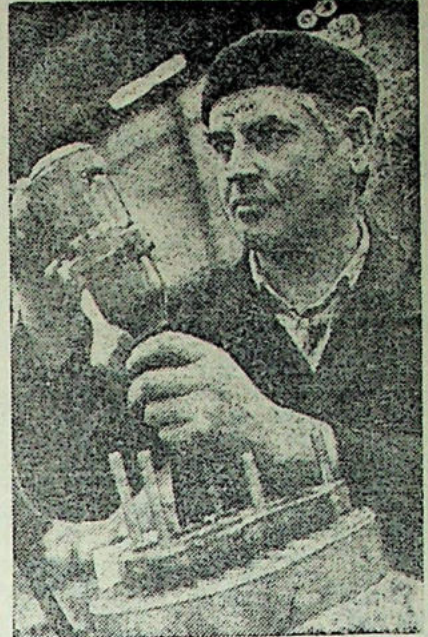
Kaina 2 kap.

Eina nuo 1948 m.

Trim mėnesiais anksčiau laiko

Vilniaus statybos apdailos mašinų gamybinio susivienijimo kolektyvas daugiau kaip trim mėnesiais anksčiau laiko įvykdė penkmečio gamybos planą. Virš plano patiekta produkcijos už kelis milijonus rublių, du trečdaliai produkcijos žymimi kokybės ženklais.

NUOTRAU-
KOE: kompresorių surinkėjų brigadininkas, komunistinio darbo spartuolis A. Kanopa.

A. Sabaliausko (ELTA) nuotr.

GERA SPARTA

Silutės rajono Pašyšių tarybinio ūkio mechanizatoriai sparčiai taiso techniką. Naujųjų metų išvakarėse paskutinį, penkioliktąjį, rątinį traktorių iš dirbtuvių išvairavo komunistas Alfonsas Ubartas. Jo mašina pernai gerai pasitarnavo ruošiant pašarus. Darbštus mechanizatorius su detalių restauruotojų Juozo Bubliausko, Genadijaus Blinovo ir Antano Zdanavičiaus pagalba dvigubai greičiau negu buvo planuota pastatė traktorių į rikiuotę. Anksčiau laiko savo mašinas sutvarkė komjaunuolis Jonas Grigalis, kiti traktorininkai.

Siekdami greičiau paruošti techniką, kiekvienam traktorininkui priskyrėme porininkus iš nuolatinių remontininkų tarpo, sudarėme specializuotas svarbiausių mazgų ir agregatų atnaujinimo grandis, — pasakoja ūkio direktorius Vladas Rudminas. — Dirbtuves aprūpinome sunkiasvorių detalių ir variklių transportavimo priemonėmis, metalo apdoroji-

mo staklėmis, kuro aparatūros ir elektros prietaisų išbandymo stendais. Patikrinti darbo kokybę vietoje padeda meistrai reguliuotojai.

Dešimtojo penkmečio metais ūkio technikos parko galingumas padidėjo pusantro karto. Pastatyti garažai traktoriams, stacionariniai techninio aptarnavimo punktai, pavyzdinčiai sutvarkyti atsarginių detalių sandėliai, įrengta tipinė degalinė.

(ELTA)

Tolesnio žemės ūkio ugdymo interesai

TSKP CK ir TSRS Ministrų Taryba priėmė nutarimą „Gerinti žemės ūkio produktų gamybos ir paruošimo planavimą bei ekonominį skatinimą“.

Dokumenta numatyti būdai tobulinti ekonominį skatinimą daugiau gaminti ir parduoti valstybei žemės ūkio produkcijos, didinti darbo kolektyvų suinteresuotumą gamybos efektyvumo augimu.

(TASS-ELTA)

SU DIDELE ATSAKOMYBE

„Pagrindinės TSRS ekonominio ir socialinio vystymo kryptys 1981–1985 metams ir laikotarpiui iki 1990 metų“ gana ryškius uždavinius, susijusius su mokomojo auklėjamojo darbo gerinimu ir tobulinimu, nubrėžia visiems liaudies ūkio darbuotojams.

Džiugu, kad vis didesnis dėmesys mūsų šalyje skiriamas mokslo ir technikos vystymui, o stiprėjantys mokslo ir gamybos ryšiai įgalina ateityje stiprinti ir šalies ekonominę galią.

Iš „Pagrindinių kryptų“ matome, kad gamybos intensyvinimas, produkcijos kokybės gerinimas ir gyventojų liaudies gerovės kėlimas yra partijos dėmesio centre. Materialinės ir dvasinės vertybės kuriamos kolektyviai, visos liaudies rankomis ir protu. Ju atsieti neįmanoma. Todėl labai svarbu mokyklose stiprinti mokymo-auklėji-

mo vienoje pamokiniame procese ir užklasiname darbe. Mes, mokytojai, privalome atkakliau skiepyti jaunajai kartai teisingą pažinimą į darbą, mokyti gerbi ir mylėti tėvų darbą, padėti suprasti, kad darbas — visos valstybės turtų šaltinis. O tie turtai priklauso mums visiems, nuo darbo rezultatų priklauso ir mūsų visų gerovė.

Kilni pedagogų pareiga — skatinti ir nukreipti kuo daugiau jaunuolių, baigusius vidurinę mokyklą, aktyviai ir betarpiškai dalyvauti materialinių gėrybių kūrime, kuo sėkmingiau įvykdyti mokslinių pasiekimų mokytis į profesines technikos mokyklas užduotis.

Šiame penkmetyje besimokančių vidurinių bendrojo lavinimo mokyklų devintoje klasėje mokinių skaičius mažės, nes apie 50 proc. mokslinių mokysis profesinėse

technikos mokyklose, iš jų beveik pusė kaimo profesinės technikos mokyklose. Besimokančių technikuose skaičius beveik nesikeis, jis sudarys apie 15 proc. mokinių, baigusius 8 klases. Todėl jau dabar turime stiprinti vidurinių mokyklų mokslinių ir mokytojų bendradarbiavimą su tomis mokyklomis, kurios ruošia žemdirbių ir darbininkų pamainą.

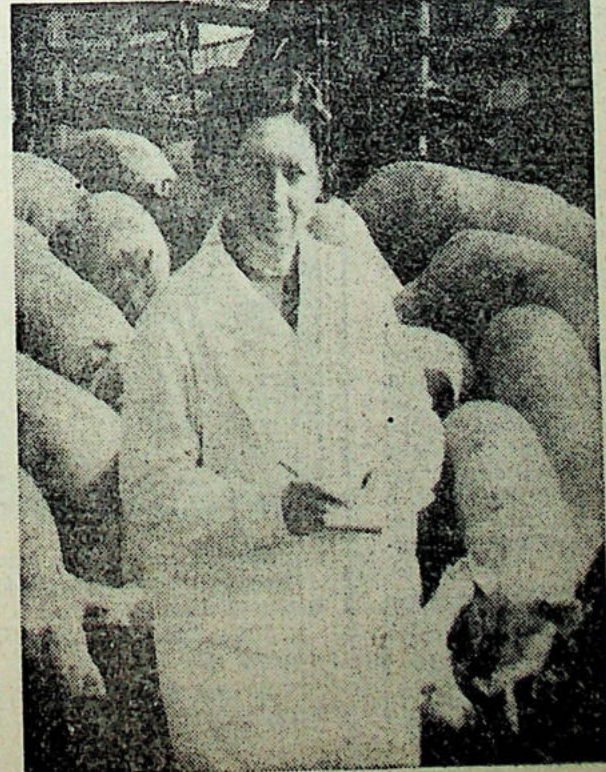
Juk ypač aktualu, kad ateityje gamybinius kolektyvus papildytų aukštos kvalifikacijos jaunimas — šiandieniniai mūsų mokiniai. Mokytojai pilnai pritaria teiginiams, išdėstytiems TSKP CK projekte ir stengsis geresniu darbu sulikti partijos XXVI suvažiavimą, tobulinti darbo stilių ir metodus, įantriai, su didele atsakomybe ir rūpesčiu auklėti jaunąjį žmogų.

S. Kapčienė
LTSR nusipelnusi mokytoja

Svėdasų kolūkio kiaušinių fermos vedėja Antanina Gineikienė jau atšventė savo darbo dvidešimtpenktąjį. Jos vadovaujamas gyvulininkystės darbuotojų kolektyvas, sėkmingai įvykdė dešimtojo penkmečio užduotis. Tik per 1980-uosius iš šios fermos ūkis pardavė valstybei 257 tonas kiaušienų.

Principinga, stropi fermos vedėja turi nemažą visuomeninių pareigų, kurias irgi sąžiningai atlieka. Antanina Gineikienė kolūkio draugiško teismo bei vietos profsąjungos komiteto narė, aktyvi Svėdasų apylinkės Tarybos deputatė.

J. DIDŽGALVIO nuotraukoje: Antanina Gineikienė darbo metu.

DARBO ŽMONIŲ LABUI

Užtikrinti tolesnę visuomenės socialinę pažangą, vykdyti plačią liaudies gerovės kėlimo programą.

Iš TSKP CK projekto partijos XXVI suvažiavimui „Pagrindinės TSRS ekonominio ir socialinio vystymo kryptys 1981–1985 metams ir laikotarpiai iki 1990 metų“.

Pagrindinėse kryptyse nu-
brėžta didelių darbų visose
liaudies ūkio šakose progra-
ma. Ateinantis dešimtmėtis
bus naujas svarbus etapas
kuriant materialinę-techninę
komunizmo bazę, vystant vi-
suomeninius santykius, for-
muojant naują žmogų. Vėl
patvirtinta Komunistų par-
tijos ekonominė strategija,
kurios pagrindinė prasmė,
aukščiausias tikslas – ne-
nukrypstant kelti materia-
linį ir kultūrinį liaudies gy-
venimo lygį, sudaryti geres-
nes sąlygas visapusiškam
asmenybės ugdymui. Toles-
nis darbo žmonių gerovės
kėlimas skelbiamas svarbiau-
sioju vienuoliktojo penkme-
čio uždaviniu.

Materialinės darbo žmonių
gerovės sąvoka yra labai
plati, ją sudaro daug kom-
ponentų. Vienas jų, ir labai
svarbus – piniginės pajam-
os, jų dinamika. Jos toly-
džio auga, planingai didi-
nant užmokesčių už darbą at-
skiroms darbuotojų katego-
rijoms, pirmiausia mažiausiai
apmokamoms. Ypač tai buvo
ryšku per pastaruosius penk-
mečius. Tik dešimtajame
penkmetyje buvo padidinti
darbo užmokesčiai 31 mili-
jonui darbininkų ir tarnau-
tojų.

Dar sparčiau didėja kol-
ūkiečių pajamos iš visuome-
ninio ūkio. Mūsų respubli-
koje per pastaruosius pen-
kerius metus jos išaugo 20
procentų.

Sparčiau negu darbo už-
mokestis didėja ir visuome-
ninio vartojimo fondai. Jų
išmokos vienam gyventojui

jau senokai prašoko 400 rub-
lių per metus.

Mums tapo įprasta nemo-
kamai mokytis, eiti į polikli-
nikas, gydytis ligoninėse,
sulaukus atitinkamo amžiaus
gauti garantuotą pensiją ir
t. t. Siems reikalams val-
stybė išleidžia dideles sumas.
Pavyzdžiui, vieno vaiko iš-
laikymas lopšelyje per metus
kaunuoja daugiau kaip 500,
darželyje – 450 rub., o ke-
turi penktadaliai šių lėšų –
valstybės. Vaiko mokymui
bendrojo lavinimo vidurinėje
mokykloje ji per metus išlei-
džia apie 180 rublių.

mokyklose – 650, aukstosio-
se – daugiau kaip 1000 rub-
lių.

Išmokos iš visuomeninių
vartojimo fondų svariai pa-
didina gyventojų pajamas,
jų perkamąją galią. Tuo tar-
pu ir vidutinis mėnesinis
darbininkų ir tarnautojų dar-
bo užmokestis 1965–1980
metais padidėjo nuo 96,5 iki
170 rublių, o vienuoliktojo
penkmečio pabaigoje planuo-
jamas 190–195 rubliai. Kol-
ūkiečių pajamos iš visuome-
ninio ūkio ateinančiame
penkmetyje numatoma padidinti
20–22 procentais.

Piniginių pajamų perka-
moji galia, kitaip tariant,
gyventojų realiosios pajam-
os, labai priklauso nuo
prekių kainų stabilumo. Ir
ateinančiame penkmetyje
partija reikalauja nuosekliai
vykdyti pagrindinių maisto
ir nemaistinių prekių valsty-
binių mažmeninių kainų sta-
bilumo politiką. Socializmo
sąlygomis tik prabangos ar-
ba nesvarbiausio būtinumo
prekės, kaip tauriųjų metalų
dirbiniai, automašinos, alko-
holiniai gėrimai ir pan., ku-
rių kaina anaipol nesudaro
esminio darbo žmonių gerovės
rodiklio, parduodamos su
pelnu valstybei. Tuo tarpu
plačiai vartojamos prekės
dažnai parduodamos su ne-
mažu nuostoliu.

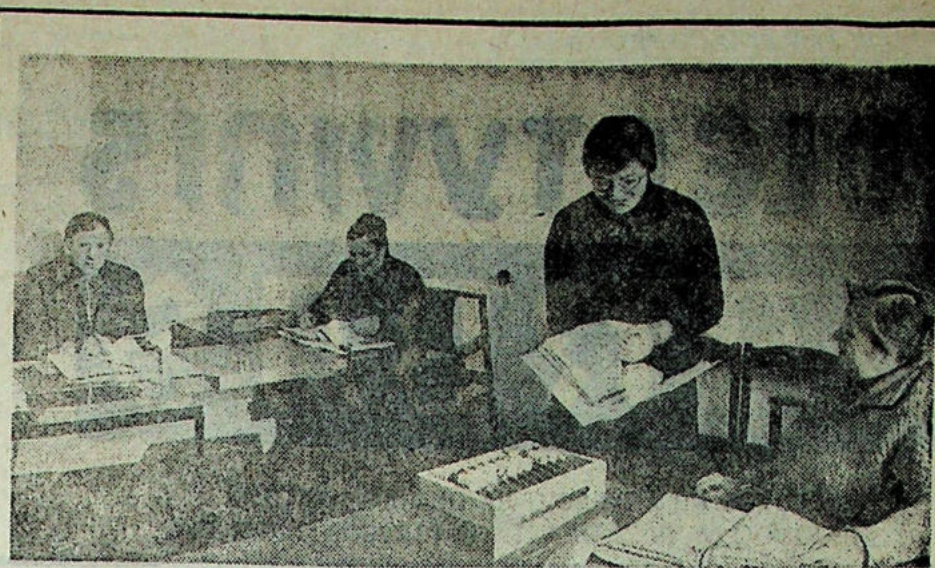
Iki šiol dar yra sunkumų
aprupinant gyventojus kai
kuriais plačiai vartojamo-
mis prekėmis. Vienuoliktaja-
me penkmetyje šį klausimą
numatoma spręsti kardinalio-
mis priemonėmis: pirmą kar-
tą mūsų penkmečio istorijo-
je šalies pramonė vartojamų
reikmenų gamybą didins
sparčiau negu gamybos prie-
monių gamybą.

Ypač svarbiu uždaviniu
laikoma pagerinti gyventojų
aprupinimą kai kuriais
maisto, pirmiausia mėsos,
produktais. Tarybinių žmo-
nių maisto bendrasis kalo-
ringumas jau yra pasiekęs
reikiamą normą – apie 3000
kalorijų parai. Tačiau dar
silpnai tenkinami gyvulinin-
kystės produktų poreikiu,
pagal jų suvartojimą atsilie-
kama nuo aukščiausių pasa-
ulinių standartų. Beje, mū-
sų respublikoje taip pat ne-
pilnai patenkinama kai kurių
gyvulininkystės produktų pa-
klausa, bet pagal vidutinį
mėsos bei pieno ir jų pro-
duktų suvartojimą vienam
gyventojui jau neatsilieka
nuo labiausiai išsivysčiusių
kapitalistinių Europos val-
stybių.

Svarbus gyventojų gerovės
rodiklis yra aprūpinimas
butais, butų nuomos bei ko-
munalinių patarnavimų kai-
nos dydžiai. Vargu ar reika-
linga priminti, kad niekur
pasaulyje nėra tokios mažos
komunalinių butų nuomos
kaip mūsų šalyje. Jau keli
penkmečiai iš eilės pastato-
ma daugiau kaip po pusę
milijardo kvadratinį metrų
gyvenamojo ploto. Atskirus
butus dabar turi apie 80
procentų miesto gyventojų.
Tačiau butų trūkumas dar
jaučiamas gana aštriai. To-
dėl sunku perversinti parti-
jos keliama uždavinį devin-
tajame dešimtmetyje „iš es-
mės pasiekti, kad kiekviena
šeima būtų aprūpinta atski-
ru butu“.

Milijonai tarybinių žmonių
kas rytą stoja į savo darbo
vietas – prie staklių, kon-
vejerių, išvairuoja mašinas į
laukus, palinksta prie sche-
mų ir brėžinių laboratorijose,
konstruktoriaus biuruose. Nuo
jų, nuo mūsų visų kasdieni-
nio darbo priklausė ir pri-
klausys, ką ir kiek mes val-
gome šiandien ir rytoj, kokį
uždarbį gauname ir gausime,
kokiuose butuose gyvensime,
kaip rengsimės, kaip bus
aprupinti darželiais, mokyk-
lomis, stovyklomis mūsų vai-
kai.

A. Augustas
Istorijos mokslų kandidatas
(ELTA)

Prieš Naujuosius metus „Gintaro“ kolūkio valdyba persikėlė į naują, šviesų ad-
ministracinę pastatą.

J. Jurevičiaus nuotraukoje: čia dirba buhalterijos darbuotojai.

Kolūkio istorijos puslapiai

Rajone kasmet daugėja
ūkių, kurių aktyvistai, kra-
totyrinio darbo entuziastai
paruošia kolūkio istorijos
metraščius, užrašo vėteranų
prisiminimus. Šio svarbaus
darbo srityje teigiamai įver-
tinimo jau susilaukė „Le-
no keliu“, K. Staro, „Anykš-
čių šilelio“ kolūkių krašto-
tyrininkai.

Džiugina ir pastaruoju me-
tu kruopščiai paruošta bei
skoningai apipavidalinta
„Pirmyn į komunizmą“ kol-
ūkio istorija. Šio ūkio kra-
totyrinio darbo entuziastai
buvo aktyvūs ir anksčiau. Jų
paruoštuose metraščiuose ga-
lima buvo pamatyti nemažą
nuotraukų, diagramų, sche-
mų. Buvęs kolūkio pirminin-
ko pavaduotojas, pirminės
partinės organizacijos sekre-
torius Aloyzas Pečiukėnas
rūpestingai rinko įvairias
nuotraukas, spaudoje skelb-
tus straipsnius apie ūkį ir
visa tai kaupė kolūkio isto-
rijai paruošti.

Ir štai po ilgo, kruopštaus
darbo šiandien galima pama-
tyti storą albumą-istoriją,
susidedančią iš atskirų sky-
relių. Kiekviename skyrelyje
su įdomumu galima perskai-

tyti apie vieno ar kito laiko-
tarpio įvykius, kaimiečių bui-
tį, gyvenimą. Nemaža vietos
yra skiriama revoliucinio ju-
dėjimo dalyviams, kovoto-
jams už šviesią ateitį.

Iš istorijos puslapių suži-
nome apie Kazio Baltušniko,
Stanislovo Stulginsko ir ki-
tų buržuazinės santvarkos
melais pogrindyje dirbusių
komunistų veiklą, kurių
skleidžiamas partijos žodis
pasiekdavo Titeikių, Titeikė-
lių, Kirmėlių, Skauradų ir
kitų kaimų valstiečių sąmo-
nė. Istorijoje rasime žinių
apie knygnešį Valerijoną
Laskauską, kilusį iš Skaura-
dų kaimo, apie pirmąjį Kir-
mėlių apylinkės Tarybos
vykdomojo komiteto pirmi-
ninką, vėliau tapusį „Graži-
nos“ partizanų būrio kovo-
toju Joną Kapelinską.

Ypač detalai kolūkio isto-
rijos puslapiuose atsispindi
kolektyvizacijos laikotarpio
įvykiai. Stai 1949 metų kovo
11 dieną Raguvos valsčiaus
Kirmėlių ir Kirmėliukų kai-
mų valstiečiai susirinko į
steigiamąjį žemės ūkio arte-
lės susirinkimą.

Pirmosios pareiškė norą
susijungti į kolektyvinį ūkį
21 valstiečių šeima. Savo
kolūkį jie pavadino „Vieny-
bės“ vardu. 1949 metų bir-
želio mėnesį Titeikių, Titei-
kėlių ir Nausodės kaimų
valstiečiai susijungė į „Tvir-
tojo ažuolo“ kolūkį. Jau pir-
mąją kolūkio steigimo die-
ną buvo gauti 25 pareiški-
mai. Tų pačių metų rudenį
Skauradų kaime buvo įsteig-
tas „Auksinės varpos“ kol-
ūkis. Tokia buvo pradžia.

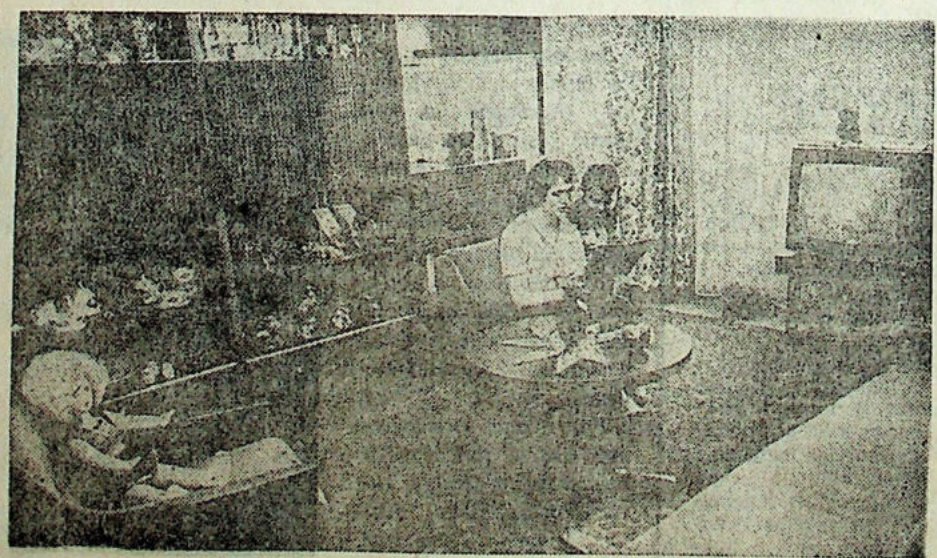
Istorijoje yra pateikiama
nemažai A. Šileikienės da-

rytų kolūkių archyvinčių do-
kumentų, pirmųjų kolūkiečių
neįgudusia ranka rašytų pa-
reiškimų kopijų.

Istorijoje gausu rodiklių,
bylojančių apie pasiektus
bendru darbu žemdirbių lai-
mėjimus, rašoma apie kol-
ūkių sustambinimą. Sustam-
bimus ūkius, kolūkius buvo
pavadintas J. Zemaitės var-
du, o po kelerių metų kol-
ūkiečių pageidavimu ūkis pa-
vadinamas „Pirmyn į komu-
nizmą“.

Istorijoje pateikti gamybi-
niai rodikliai akivaizdžiai
byloja apie kolūkio ekono-
mikos stiprėjimą, kaimo žmo-
nių darbo ir buitės sąlygų
gerėjimą, joje išreiškiama di-
dė pagarba darbštuoliams.
Ypač daug šiltų atsiliepimų
išsakoma apie daugkartinius
socialistinio lenktyniavimo
nugalėtojus mechanizatorius
K. Kulboką, K. Jakimavičių,
E. Baltušniką, K. Baranaus-
ką, D. Ragauską, vairuoto-
jus A. Kartaną, B. Sikšną,
brolius A. ir P. Rutkauskus,
melžėjas E. Zvirblienę, O.
Kamarauskienę, V. Jakimavi-
čienę ir kitus. Tokiems
darbštuoliams kaip R. Jak-
imavičiui, E. Zvirblienei, A.
Kuncei ir kitiems yra įteikti
TSRS ordinarai ir medaliai. 55
kolūkiečiai yra apdovanoti
„Darbo veterano“ medaliais.
Istorijoje gausiai panaudo-
tos darbo vėteranų ir pirmū-
nų nuotraukos savotiškai iš-
reiškia pagarbą ir kolūkinio
judėjimo iniciatoriams, ir šių
dienų darbščiausiems žmo-
nėms – socialistinio lenkty-
niavimo nugalėtojams.

B. Vytaitis

Sparčiai auga vienas jauniausių mūsų sostinės mikrorajonų – Seškinė. Penkia-
aukščiuose, devynaukščiuose ir šešiolikaaukščiuose namuose čia įsikurs apie 50 tūk-
stančių vilniečių.

Butai Seškinėje geriau išplanuoti, graži interjero apdaila, elektrinės viryklės ir
daugelis kitų patogumų.

NUOTRAUKOJE: antrosios ATJ vairuotojo Leonido Peleskio šeima jau įsikūrė
naujame bute. Juo patenkinta ir žmona Teresė, sūnus Česlovas.

M. Baranausko (ELTA) nuotr.

„Stambiausias Sibire Bo-
rovskio paukštynas didina
produkcijos gamybą. Dešim-
tajame penkmetyje jis patie-
kė šiaurės gyventojams du
milijardus kiaušinių – dvi-
gubai daugiau negu per
ankstesnius penkerius metus.

„Daugelis Moldavijos ūkių
jau gali naudoti techniką
dviem pamainomis. Komjau-
nimas, šefuojantis kadru
kaimui rengimą, organizavo
respublikoje apžiūrą su de-
vizu „gyventi kaime – išma-
nyk techniką“. Dešimtojo
penkmečio metais Moldavijos
komjaunimo organizacijų
iniciatyva prengta 100 tūkst.
jaunųjų mechanizatorių.

„Jaroslavlio srityje orga-
ninės trąšos išvežamos į lau-
kus sparčiau negu praėjus-
iais metais. Srityje veikia
daugiau kaip 200 kompleksi-
nių derlingumo būrių. Jie tu-
rės išvežti į laukus beveik
4,5 milijono tonų trąšų.

„Specializuoti daržininkys-
tės ūkiai ir žiemą pristato į
Gruzijos sostinės parduotu-
ves špinatų, ridikų, kopūstų,
morkų ir kitų daržovių. Šių
ūkių susivienijimas praėjus-
iais metais bulvių valstybei
pardavė trigubai daugiau ne-
gu prieš penkerius metus, o
daržovių realizavo dvigubai
daugiau negu kolūkinės tur-
gavietės. (TASS-ELTA)

**KOLEKTYVINIS
DARBAS**

2 psl. 1981. I. 10

Lalstytuvo vamzdžiai — šildymui

Pasibaigus laukų laistymo sezonui, Moldavijos Kriu-
lianų rajono Frunzės kolūkio meistrai iš „Sigmos“ lieti-
nimo agregato vamzdžių sumontuoja polietileno šilt-
namų daržovių daigams auginimui vapsildymo sistemą.
Vamzdžiai dedami 15 cm nuo žemės paviršiaus. Penkiems
500 kv. metrų šiltnamiams pastatomi du garo katilai
KV-300 arba D-721A.
Tokiam šiltnamių apšildymui sunaudojama dvigubai
mažiau kuro, negu naudojant šilumos generatorius. Be
to, šiluma vienodžiau sklinda, geriau išildo daigus ir
žemę, ir augalai geriau auga. Iš garo katilų gaunama
pašildyto vandens augalų laistymui, o esant reikalui —
garais padrėginamas oras šiltnamiuose.

(TASS-ELTA)

Ruošiamo jaunimą gyvenimui

Ką daryti, kad jaunas žmogus surastų savo vietą gyvenime, taptų naudingą visuomenės specialistu? Panašūs klausimai nuolat iškyla mokytojams ir tėvams. Nerimą šiandien kelia ne tik profesijos pasirinkimas, bet ir tai, kaip paruošti žmogų atitinkamai profesijai. Sistemingas profesinis orientavimas mokykloje tik iš dalies padeda išspręsti šią problemą.

Sklemonų vidurinėje mokykloje susiklostė gražios darbo tradicijos: rengimas profesijai pradedamas I-III klasėse ir sėkmingai tęsiasi, kol mokiniys palieka mokyklą.

Ypatingai svarbūs uždaviniai iškyla IV-VIII klasių vadovams, tose klasėse dirbantiems mokytojams. Kaimo mokykla pirmiausia turi rūpintis, kad žemdirbių vaikams būtų įsigyti žemės ūkio specialybės. Atrodo, didelio parengiamojo darbo nėra, nes žemdirbio duoną valgo beveik visų mokinių tėvai, tačiau jie dažnai savo vaikams trokšta gyvenimo mieste.

Nuo IV klasės pradedami pokalbių ciklai apie įvairias profesijas, užpildomos anketos, rašomi rašinėliai. Mokiniai patys renka medžiagą profesinio orientavimo kampeleiui, apipavidalina stendus, sienlaikraščius. Tai nepraėina be atgarsio: jei ketvirtos klasėje dauguma mokseivių renka lakūno, estrados dainininkės, saldainių pardavėjos profesiją, tai septintoje, aštuntoje klasėse, į profesijos rinkimąsi žiūriama konkrečiau, dalykiškiau.

Tačiau anketomis ir pokalbiais profesinis orientavimas neužbaigiamas.

Tur būt niekas neturi tokios akivaizdžios auklėjamųjų galios, kaip pati darbinė veikla, savo darbinių įgūdžių patikrinimas, susitikimai su gerais specialistais.

Tvirtą profesinio orientavimo pamatą kaip tik ir padeda darbinė auklėjimo. Mokykloje susiklostė geros tradicijos: mokiniai ne tik tvarko mokyklos aplinką, kabinetą, bet ir talkininkauja kolūkyje. Kaip būna gera, kai pamatai, kad vaikai supranta darbo reikšmę, dirba todėl, kad jų pagalbos labai reikia. Sunkų 1980 metų rudens žemdirbiams talkininkavę mokiniai dirbo stropiai ir sąžiningai.

Su žemės ūkio darbų specializacija mokiniai susipažįsta.

dirbdami kartu su tėvais fermose, sandėliuose, laukininkystėje.

Mokykla stengiasi palaikyti kuo glaudesnius ryšius su mokinių tėvais, nepamiršta pasikviesti į susitikimus darbo pirmūnų. Mokiniai didžiuojasi tėvais — darbo pirmūnais. Mokykloje turime garbės lentą su jų nuotraukomis.

Norime, kad mokykloje rengiama jaunojo gamybininko diena taptų ne tik mokinių, bet ir jų tėvų, kolūkių valdybos švente. Deja, kol kas šiose šventėse lankosi tik kolūkių atstovai, mažokai iniciatyvos rodo kolūkių komjaunimo organizacija. Dalykinės paramos laukime šiemet iš pedagoginio būrio.

Jau tradicija tapo susitikimai su Alantos tarybinio ūkio-technikumo moksleiviais ir dėstytojais. Kiekvienos laidos dalis aštuntokų renka šitą mokyklą, tampa gerais specialistais. Bendrų vakaronių metu susitinkame su buvusiais mokyklos auklėtiniais, mokiniai sužino apie mokymąsi ir buitines sąlygas. Dažnai alantiškiai lankosi su koncertais, pakviečia į renginius, vykstančius techniku. Klasių vadovai stengiasi išnaudoti visas galimybes. Sistemingai ir daug profesinio orientavimo srityje dirba klasių vadovai B. Dilys, O. Miliūnienė, O. Repečienė, R. Pilikienė. Sie mokytojai turi savo darbo sistemą, stilių.

Profesinis orientavimas — ilgas ir sunkus darbas, viena mokykla niekuomet nesugebės išspręsti visų problemų. Tik glaudus bendradarbiavimas su tėvais, kolūkių vadovais ir visuomeninėmis organizacijomis padės jauniems žmonėms pasirinkti tinkamiausią profesiją.

I. Seliukaitė
Sklemonų vidurinės mokyklos užklasinio darbo organizatorė

Zmonija formuojasi tik kolektyve: vienas žmogus niekada neužauga. — žmogus augina žmogų.

E. MIEŽELAITIS

Zmogus yra pats atsakingas už savo charakterį.

B. M. TEPLOVAS

Tarp žmonių kaip tarp veldrodžių — kuo akyčiau į juos žiūrėsi, tuo geriau matysi save.

V. PETKEVICIUS

Mokėti vaikščioti, mokėti stovėti, kalbėti, mokėti būti mandagiu — tai ne menkinėklis.

A. S. MAKARENKA

Kentėk. Mirk. Bet būk tuo, kuo privalai būti: Zmogumi.

R. ROLANAS

Zmogus, nesiremiąs savo tėvų palikimu, yra tuščias.

P. ZAGREBELNAS

Parinko J. M.

Pasėsime įprotį — užauginsime charakterį

Judėjimas — viena iš svarbiausių vaiko fizinio ir protinio vystymosi sąlygų. Fizinis aktyvumas teigiamai veikia vaiko raumenų, širdies-kraujagyslių, kvėpavimo, nervų sistemas, padeda normaliam vaiko augimui, fiziniam ir psichiniam vystymuisi, stiprina organizmo atsparumą ligoms.

Mes visi puikiai suprantame fizinį pratimų reikšmę organizmui, deja, daugelyje šeimų fiziniam vaikų lavinimui, jauno organizmo grūdinimui neskiriama jokio dėmesio. Tad mokyklos pastangos, kad visi mokiniai laikytųsi dienos režimo, kasdien darytų rytinę mankštą, pamiltų sportą, pasirodo bergždžios.

Nuo fizinio išsivystymo, sveikatos ir darbo harmonijos priklauso asmenybės dvasinis pasaulis. Fizinė kultūra turi užtikrinti samoningą paauglio pažūrą į savo organizmą, išugdyti mokinį tautos savo sveikatą, stiprinti jį teisingu darbu, poilsio, maitinimosi režimu, sportu.

Cia mokyklai į pagalbą turi ateiti šeima, kadangi jos auklėjamasis vaidmuo vaiko asmenybės formavime si ypatingai didelis.

Šeimos atsakomybė už vaiko auklėjimą atsispindi ir valstybiniuose įstatymuose. 18 šeimos ir santuokos kodekso straipsnis skelbia: „Tėvai privalo savo vaikus auklėti moralinio komunizmo statytojo kodekso dvasia, rūpintis jų fizinio išsivystymu, paruošti juos gyvenimui, visuomeninei veiklai“.

Seimoje būtina vystyti ir įtvirtinti tai, ką vaikai išmoksta vaikų darželiuose ir mokykloje. Tik betarpiškai bendradarbiaujant tėvams, vaikų darželio darbuotojams, mokyklai, gali būti sėkmingai išspręstos vaikų dienos režimo, higieninių įpročių įtvirtinimo problemos.

Apklausus, ar mūsų mokyklos mokiniai laikosi dienos režimo, kaip atlieka rytinę mankštą (vienai ar su tėveliais), rezultatai išėjo tokie: I-III klasėse iš 204 mokinių 84 daro rytinę mankštą (tame tarpe 41 tėvelis), tiek pat mokinių laikosi ir dienos režimo, IV-VI klasėse iš 220 mokinių rytinę mankštą daro ir laikosi dienos režimo tik 11 mokinių (tame tarpe 13 tėvų).

Kokią galima padaryti išvadą? Nors mokykloje mokiniai mokomi sudaryti dienos režimą, atlikti rytinės mankštos pratimus, bet jei namuose tėvai nekontroliuoja arba nerodo pavyzdžio, vaikai, vargu, ar išsiugdys įprotį mankštintis, laikytis režimo. Tuo tarpu psichologai teigia, kad 80 proc. mokinių silpnai mokosi dėl nežymių sveikatos sutrikimų ir dienos režimo nesilaikymo.

Dienos režimo laikymasis nuo mažens ne tik stiprina vaiko sveikatą, jo fizinį išsivystymą, bet ir išugdo vaikuose organizuotumą, kruopštumą, drausmingumą. Teisingas dienos režimas padeda vaikams sėkmingai derinti mokymąsi su sportu ir kita visuomenine veikla.

Siuo atveju labai didelę įtaką turi tėvų pavyzdys. Jeigu tėvai ar kiti šeimos nariai sistemingai užsiiminėja fizine kultūra ir spor-

tu, laikosi režimo, higienos ir grūdinimosi taisyklių, tai ir vaikai, žiūrėdami į vyresniusius, seka jų pavyzdžiu. O kad vaiką pripratintum pamilti sportą, nebūtina būti žymiu sportininku.

Mokinio dienos režimas turi prasidėti nuo rytinės mankštos kambaryje prie atviro lango ar lauke. Po mankštos reikia iki pusės apsiprausti šaltu vandeniu ir apsitrinti šiuurkščiu rankšluosčiu. Atlikę visą rytinį tualetą, papusryčiaujame ir einame į mokyklą. Po pamokų pavalgę pietus, vaikai būtinai turi eiti pasivaikščioti, pažaisi gryname ore. Grįžę namo, vaikai ruošia pamokas. Pradinių klasių mokiniai ruošia turi skirti 1,5–2 valandas, IV-VI klasės mokiniai — 2,5 valandas, VII-XI klasės — 3 valandas ir daugiau, darydami kas 45 minutes nedideles pertraukėles. Po vakarienes vaikai skaito grožinę literatūrą, žiūri jiems skirtas televizijos laidas, paruošia draubūžius ir avalynę rytojaus dienai. Vaikai turi eiti gulėti ne vėliau kaip 21–22 val.

Suolaikinis gyvenimo būdas neigiamai veikia ne tik tėvų, bet ir vaikų sveikatą. Judėjimo stoka, ilgas televizijos laidų žiūrėjimas, nenoras sportuoti lemia tai, kad tokie vaikai auga tingūs, abejingi, užsispyrę, nelinkę į bendravimą su draugais, blogai mokosi. „Toks vaikas panašus į paukštį, pripratęs gyventi narvelyje: jeigu atidarysi dureles, tai jis jau toli nenuskris, o vėl grįš į narvelį“, — rašė profesorius V. Gorinevskis.

Todėl šeimos ir mokyklos pirmieji uždavinys — išauginti vaiką stiprų, sveiką, paruošti jį gyvenimui, darbui, socialistinės Tėvynės gynybai. Kuo anksčiau mes pasėsime gerus įpročius vaiko sąmonėje, tuo greičiau išugdysime asmenybę.

K. KUKTA
Anykščių III-os vidurinės mokyklos užklasinio darbo organizatorius

Gabiosiems kalmo vaikams

Alytaus rajone, Dauguose, antri metal veikia vaikų dailės mokykla. Bendrojo lavinimo mokyklų 4–9 klasių moksleiviai čia mokomi piešimo, tapybos, kompozicijos, grafikos, keramikos, mozaikos, dizaino, dailės istorijos.

Antruosius mokslo metus Daugų vaikų dailės mokykla pradėjo gerokai praturtėjusi. Įsigyta mašina vario ir medžio raizinių, ofortų atspaudams, daromos staklės žiestinei keramikai. Mokykla įsigijo autobusą, kuris atveža iš Pivašiūnų, Meškučių, Rimėnų, Pocelonių ir kitų aplinkinių kaimų jaunuosius dailės mėgėjus bei išvežioja juos į namus. (ELTA)

Apie auklėjimą šeimoje

TSKP XXV suvažiavimo ir LKP CK 1976 m. III plenumo dokumentuose daug dėmesio skiriama vaikų auklėjimo problemoms, siekiant sustiprinti visų auklėjimo formų poveikį, jo efektyvumą ir įtaką asmenybei. Vienas svarbiausių ir atsakingiausių auklėjimo sistemos veiksmų yra šeima. Ne kur kitur, o būtent šeimoje būsimoji asmenybė žengia pirmuosius žingsnius, bei ugdo si ir pirmuosius elgesio įpročius. Nesunku

ginti ir pedagoginė atmosfera šeimoje ne tik neišugdo minėtų bruožių, bet suformuoja uždara asmenybę, išugdo tokius bruožus, kaip vienišumo jausmą, pagiežą, nelikėjimą žmonėmis. Vaikus neigiamai veikia tėvų susvetimėjimas, grubumas, bariniai, ginčai. Leidinyje minimas toks faktas, jog daugiau kaip 60 proc. paauglių, patekusių į blaivyklą, prisipažino, kad anksčiau išgerdavo savo namuose arba pas draugus su jų

suprastai, kad ankstyvoje vaikystėje vaikų daug įtakos turėjo pats auklėjimo stilius, visas jo kasdieninio gyvenimo turinys. Kas sudaro šeimos auklėjamąjį potencialą, kas nulemia dvasinio, intelektualinio, dorovinio auklėjimo kryptingumą, šeimos poveikį vaiko charakteriui? Į šiuos ir daugelį kitų klausimų jums atsakytį padės neseniai knygynuose pasirodžiusi V. Titarenkos knyga „Šeima ir asmenybė“.

„Tyrimai rodo, — teigia autorius, — kad šeimos poveikis vaikui esąs daug didesnis, negu mokyklos“. Tai patvirtina ir daugelio eksperimentų ir apklausų rezultatai. Vadinasi, šeima specifinė, gyvybiškai reikšminga, niekuo nepakeičiama vaiko aplinka, kuri daro didžiulį poveikį jo vystymuisi. Didelę įtaką asmenybės formavimosi procesui turi šeimos narių santykiai, kurie yra „lyg terpė, kurioje vaikas patenka neišvengiamai ir kur jam pradeda formuotis tam tikri įpročiai, vaizdiniai, emocijos ir t. t.“. Vadinasi, netikusi psicholo-

goginė tėvų kultūra, atsakomybė už vaikų auklėjimą ir šio kruopštaus darbo rezultatus.

V. Titarenkos knygoje gausu tyrimų rezultatų, skaičių ir faktų, kurie puikiai iliustruoja šeimos auklėjimo poveikį vaikams, analizuoja nepilnamečių nusikalstamumo, paauglių dorovingumo, elgesio ir poelgio priklausomybę nuo auklėjimo šeimoje rezultatus. Vadinasi, šeimos galimybės auklėjamajame procese iš tiesų didelės. Joje pasireiškia visa socialinė ir kultūrinė visuomenės įvairovė. Taigi „savo svarbiausią socialinę misiją šeima gali sėkmingai atlikti tik tuo atveju, kai turi tam tikrą auklėjamąjį potencialą, kurio svarbiausias komponentas yra didelė tėvų atsakomybė už savo vaikus“.

V. Titarenkos knygoje plačiai aptartami auklėjamojo darbo stiliai ir metodai, analizuojamos blogo vaikų auklėjimo priežastys.

A. Macaitis

Nugirsti dialogai

NEBELANKO TĖVŲ

— Ar dažnai vaikai atvažiuoja iš miesto?
— Ankščiau, kol uogų, obuolių turėjau, atvažiuodavo.

— O dabar?
— Dabar jau ne. Mātai, dukters valgyklose dirba, nieko nusivežti nebereikia.

DEL AUTORITETO

Duktė: mama Aldonai naują paltą nupirko.

Mama: o aš tau kailinius įtaisysiu.

Duktė: ir iš viso taip ėmė puošti Aldoną...

Mama: puoškis, dukryt, ir tu... kad autoritetą turėtum.

LAIKOSI

— Giedryte, nenukrisk nuo kėdės.

— Ne, sako dviejų metų Giedrė, — aš savo kojytės laikausi.

TĖVŲ PAVYZDŽIU

Tėvelius aplankė kaimynai. Mama ir tėtis virtuvėje triūsia. Antrų metų Algutis aptarnauja. Ištraukė iš bufeto taureles, padėjo ties kiekvienam, pasiūlė:
— O-pa-pa.

Užrašė J. M.

KOLEKTYVINIS
DARBAS

3 psl. 1981, I, 10

Zvitraakis

J. Junevičiaus nuotr.

Neterškime atvirų vandens telkinių

Lietuvos TSR vandens kodeksas įpareigoja racionaliai naudoti vandens išteklius, saugoti juos nuo išsekimo bei užteršimo.

Mūsų rajone daug padaryta ir daug daroma, kad būtų įvykdyti LTSR vandens kodekso straipsniuose keliami reikalavimai. Ukiuose ir organizacijose vandens ūkio būklė labai daug priklauso nuo to, kokią dėmesį jai skiria vadovai.

Yra rajone daug ūkių ir organizacijų, kur vandens ūkis gerai tvarkomas. Tai „Lenino keliu“ kolūkio, Sodininkystės tarybinio ūkio, Viešinių radijo-televizijos stoties ir kituose kolektyvuose.

Tačiau labai bloga vandens ūkio būklė Surdegio kolūkyje, Jakiškio tarybiniam ūkyje ir kitur.

Surdegio kolūkyje iš Jovaryų ir Pelyšų gamybinių centrų kiaušinių fermų srutos neišvežamos į laukus, o tiesiog teka į Vašukos ir Pabichio upelius. Vietiniai gyventojai sako, kad anksčiau, prieš pastatant kiaušines, Vašukos upelyje buvo daug žuvų. Na, o dabar šis upelis jau negyvas. Vašukos upelis teršiamas ne tik srutomis, bet ir naftos produktais, kurie į upelį patenka iš mechaninių dirbtuvių ir Jovaryų kaulidžių virtuvės. Už vandens kodekso straipsnių pažeidimą Surdegio kolūkio vadovaujantys darbuotojai nubauti pinigineis baudomis po 50 rublių. Baudas sumokėjo, bet išvadų nepadarė. Ir šiandien Vašukos upelis „girdomas“ srutomis ir nafta.

Jakiškio tarybiniam ūkyje atviri vandens telkiniai neteršiami, bet prie gyvulininkystės fermų telkso srutų ežerai, kaupiasi mėšlas. Vandentiekio bokštuose neįrengta automatika, dėl ko vanduo, perpildęs rezervuarą, liejasi į aplinką. Amoniakinio vandens saugykla įrengta ant kalnelio, visai šalia Tetervės upelio, kuris už kilometro įteka į Sventąją. Saugykla labai netvarkinga, cisternos prarūdijusios, vietoj kranų užkaišioti pagaliai, teritorijoje telkso amoniakinio vandens klanai. Liūdna pagalvoti, kas atsitiktų su mūsų Sventąja, jei kartais šioje amoniakinio vandens saugykloje įvyktų avarija.

Daug kas, eidamas tiltu per Sventąją, tikriausiai, pastebėjo, kad po didesnio lietaus vandens paviršiumi plaukia nafta. Anykščiuose upės paviršių vaivorykštės spalvomis dažnai nudažo Anykščių rajoninis gamybinis susivienijimas. Iš susivienijimo remonto dirbtuvių panaudoti tepalai nuteka į lietaus kanalizaciją ir tiesiogiai patenka į Sventosios upę. Jau ne kartą Anykščių rajoninio gamybinio susivienijimo vadovai mokėjo mažas pinigines baudas už vandens teršimą, bet naftos dozė Sventajai kol kas nesumažėjo.

Reikia tikėtis, kad minėtų organizacijų vadovai ir visuomeninės organizacijos, apžvelgdami 1980 metų nuveiktą darbo rezultatus, nepaliks nuosalyje vandens ūkio ir 1981 metais vandenų apsaugai skirs daugiau dėmesio.

J. Palulis
Anykščių melioracijos eksploatavimo valdybos vyresn. inžinierius vandens ištekliams

Poledinės žūklės sezoną pradėjus

Nors gamta nelepina šią žiemą geru oru, storu ledu, bet poledinės žūklės mėgėjai jau spėjo pasigauti ir sidabruotų karšių, ir raičių ešerių. Žiemos žvejyba turi savo privatumą, gal todėl daugeli žvejų labiau vilioja poledinė žūklė. Žiemą žuvis laikosi būriais, todėl ir sugauti vienoje vietoje galima daugiau.

Labai daug žvejų mėgėjų žiemos metu sutraukia Beragio (Svėdaso) ežeras. Pirma, kad Beragio, Alaušo ir Kėdainių chemijos kombinato vandens saugykla priskirti prie kultūrinių ežerų ir juose žvejojant reikia turėti vienkartinį apmokamą leidimą, kurio kaina 1 rublis. Neatitinkantis žvejo mėgėjo ar medžiotojo bilieto, leidimo kaina 2 rub. Be leidimų šiuose ežeruose gali žvejoti tik tų būrelių nariai, kuriems šie ežerai priskirti (įrašyti žvejo ar medžiotojo biliete). Be to, šiuose ežeruose yra uždrausta žvejyba gyva žuvelė ir žiema, ir vasarą. Vasarą leidžiama žvejoti spiningu. Rubikių, Viešinto, Mažvilkos, Juostino, Karališkių, Jurgiškio ir kituose ežeruose leidžiama žvejoti gyva žuvelė ir žiema, ir vasarą, bet ne daugiau 3 skritulių vienam asmeniui. Minėtuose kultūriniuose ežeruose ir visuose draugijos žūklės plotuose be atskiro apmokamo ir neapmokamo leidimo turi teisę žvejoti: kariškiai, atlikę tarnybą kariniuose daliniuose,

štabuose ir įvairiose veikiančiose armijos įstaigose pilietinio ir Didžiojo Tėvynės karo bei kitų karinių operacijų, ginant TSRS, metu: pilietinio ir Didžiojo Tėvynės karo partizanai; kariškiai, taip pat asmenys, įėję į TSRS Vidaus reikalų ministerijos ir TSRS Valstybės saugumo komiteto sudėtį, kurie šią tarnybą atliko Didžiojo Tėvynės karo metu ir naudojami atitinkamomis vyriausybėmis lengvatomis; Tarybų Sąjungos Didvyriai; Socialistinio Darbo Didvyriai; sąjunginės bei respublikinės reikšmės personaliniai pensininkai.

Aukščiau minėti asmenys, norintys gauti šią lengvatą, turi pristatyti į Anykščių medžioklės ir žūklės ūkį galiojantį žvejo mėgėjo arba medžiotojo bilietą ir atitinkamą pažymėjimą.

Siuo metu rajone yra daugiau kaip tūkstantis žvejų mėgėjų, iš jų apie 250 jaunųjų žvejų. Tai nėra dideli skaičiai. Nors kiekvienais metais priimame apie 150 naujų narių, beveik tiek pat turime išbraukti iš įskaitos, kaip neprasitęsusių bilieto. Labai dažnai tenka išgirsti iš tokių „žvejų“, kad per metus nesugauta tiek žuvų, kiek kainuoja bilieto pratesimas. Bet ar jie pagalvoja, kad poilsio su meškere prie upės ar ežero, tyro oro, geros nuotaikos už pinigus nusipirkti negalima.

Norintiems įsigyti žvejo mėgėjo bilietą primename,

kad stojamasis mokestis yra 5 rubliai, mokestis už žvejybą metams — 6 rubliai, bilieto kaina 0,35 rub. Pirmą kartą stojantiems reikia turėti 2 folionuotaukus (3x4 cm) ir pažymą iš darbinės. Mokiniamis ir pensininkams stojamasis mokestis 1 rublis, o bilietas pratesiamas nemokamai. Nors mokiniai daugiausia laiko ir praleidžia prie upės ar ežero, bet dar retas kuris turi galiojantį žvejo bilietą. Nejaugi ir čia kaltas tas viešas rublis. Jaunieji žvejai mėgėjai turėtų suprasti, kad žvejyba be bilieto arba su nepratestu bilietu tolygi brakonieriaimui ir baudžiama pagal įstatymą.

Daugumos žvejų mėgėjų bilietai galioja iki gruodžio 31 dienos, tad skubėkime juos pratesti. Bilieto galiojimo laikui pasibaigus ir nepratešus jo per 5 dienas, žvejas netenka teisės žvejoti, išbraukiamas iš įskaitos ir vėl gali būti įrašytas eilės tvarka tik sumokėjęs stojamąjį mokestį.

Dar kartą prašome visų žvejų mėgėjų taisyklingsai užpildyti biliete sugautų žuvų kiekius. Pagal jų duomenis skaičiuojamas ežerų produktyvumas, nustatomi žuvingiausi ežerai, žuvies kiekis kiekvienam žvejui mėgėjui. Be to, išaiškinamas laimingiausias žvejas, pagavęs didžiausią žuvį, daugiausia žuvų ir pan.

E. Cimbalistas
Medžioklės ir žūklės ūkio vyr. žuvininkas

Karklų „rožės“

Kai rudens šalų paveiktas nuo medžių ir krūmų nukrenta žaliasis lapų vainikas, tada plikose šakose pradeda smuiko raudą šiaurės vėjas. Argi visada šiaurys nieko nepaliekia želdiniuose? Anaiptol. Kai kada tiesiog netikimą vaizdą pamatai ant belapių šakelių.

Kartą vaikščiojome Anykščių šilėlio prieigose. Kuplūs karklai seniai buvo atsivėlinę su lapais. Bet kas tai? Karklų viršūnės, tai vienu, tai kitu matėme tamsiai rausvų „rožių“ žiedus.

Kokiu būdu „rožės“ pradžio karkluose? Nuskyrėme vieną kitą karklų „rožės“ žiedą. Skabėme vieną po kitą.

„Žiedo“ lapelį. Liko rąkose karklo šakutė su storėniu galu. Perpjovėme storėjusią vytelę ir pamatėme smulkias skylutes. Jose tūnojo mažytės kirmėlaitės. Kruopščiai patikrinę pastebėjome, kad tai ne kirmėlaitės, o Cecidomyidae šeimos vabzdžių lervos.

Iki pavasario iš paminėtų lervų išsivysto nedideli vabzdžiai, kurie išsilaisvina iš „rožių“ apsupimo ir pradeda savo veiklą: į karklų šakutę pumpurus deda smulkus kiaušinėlius. Iš jų išsivysto lervutės įsigraują į augalo šakutės viršūnę. Čia apsigyvena, maitinasi, išskiria toksines medžiagas, stabdan-

čias viršūnės augimą ir deformuojančias lapus. Lapai išauga krūvelėmis, susisuka. Pradžioje jų spalva būna žalsva, rudenėjant parausta, bet nenukrenta, o saugo kenkėjus iki pavasario. Net pavasarį, kai sveikos karklų šakutės pasipuošia „sidabriniais kačiukais“, „rožės“ vis dar laikosi.

Nors šios „rožės“ labai puošia karklus, bet jų augimui kenkia. Vadinasi, toks grožis karklams žalingas. Ilgą laiką rožinių „žiedų“ pasirodymas karkluose buvo siejamas su įvairiais burtais, bet paaiškėjus, kad „žiedų“ sukėlėjams, įvairūs prasimanymai atpuolė. Nelabai rūpintis ir tų kenkėjų naikinimu, nes karklai buvo laikomi nereikšmingu augalu.

Tik neseniai pradėta rūpintis ir vertingesnių rūšių karklų augimvietėmis. Todėl tenka pagalvoti, kaip juos išsaugoti nuo parazitų poveikio.

Rudeni, kai lapai nukrenta ir ryškiai pastebimos tos „rožės“ — pažeistos karklų viršūnės, radikali priemonė jas nupjaušyti ir sunaikinti. Tokiu būdu bus nutrauktas tolesnis parazitų vystymosi ciklas. Cheminis naikinimas vargiai duotų laukiamus rezultatus, nes kenkėjai yra gerai pasislėpę.

Sie parazitai, apsisiautę puošniais „žiedais“, neįprasti ir ne kiekvienais metais pastebimi.

P. Sleikus
Biologijos mokslų kandidatas

Redaktorius ST. VINCIONAS

Sunkią gyvenimo valandą, mirus mylimam žmogui — mamytėi, nuširdžią užuojautą IZABELEI DANENAITEI ir MILDAI KARALIOTEI reikiame.

GENEI SUDEIKIENEI ir STASEI BUBINIENEI Leiskite nors kelias užuojautos žodžiais paglengvinti Jūsų skausmą, mirus mylimam tėveliui. „Gintaro“ kolūkio daržininkystės darbuotojai

Debeikių apylinkės LDT vykdomojo komiteto pirmininkui JUOZUI SILINIUI Tegu nuširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimam mamytėi. Vykdomojo komiteto darbuotojai

VALENTUI VANAGUI Dėl mylimo tėvelio mirties reikiame nuširdžią užuojautą. „Puntuko“ kolūkio vairuotojai ir mechanizatoriai

ANGELEI DEDELIENEI Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam tėveliui, nuširdžią užuojautą reikiame. Jakiškio tarybinio ūkio dirbančiųjų kolektyvas.

Dėl JONO MISKINIO mirties nuširdžiai užjaučiame velionio žmoną ir sūnų. „Nevėžio“ kolūkio pirminė partinė organizacija

Anykščių mieste, „Vorutos“ parauduovėje pamesta pinigine su pinigais. Radus pranešti: Elmininkų eksperimentinis ūkis, Anykščių vienkiemis, Povilui Sakaliui.

Premijos gamtosaugos propaguotojams

Ne pirmi metai Lietuvos gamtos apsaugos ir Medžiotojų ir žvejų draugijos rengia konkursą geriausiems gamtosausugos idėjų propaguotojams išaiškinti. Konkurso dalyviai — periodinių leidinių, televizijos ir radijo redakcijos. Susumuoti prajusių metų konkurso rezultatai.

Respublikinių laikraščių grupėje už dalykišką ir išsamią gamtos apsaugos problemų nušvietimą „Komjaunimo tiesai“ bus įteiktas pernamasis prizas. Pažymėti pat „Tiesa“ ir „Cervos standartas“.

Tarp rajono laikraščių grupėje už dalykišką ir išsamią gamtos apsaugos problemų nušvietimą „Kolektyvinis darbas“ pasloviai ir nuosekliai ridenantis aktualius šiam žmonių gamtos apsaugos ausimus. Jautriai reaguojant į gamtos apsaugos padidimo faktus. Nemaža vieta skiriama vandens, faunos bei floros apsaugai. Toliau „Kolektyviniam darbu“ paskirti pirmoji, antroji ir pereinamasis prizas. Žymėtas Šiaulių „Leninio-

ties“ ir Kauno rajono laikraštis „Komunizmo vėliava“, kurie pernai daug vietos skyrė gamtosausugos švietimui bei kraštovaizdžio formavimo klausimams. Premijas taip pat gavo Kupiškio „Komunizmo keliu“, Alytaus „Komunistinis rytoj“, Ukmergės „Gimtoji žemė“, Klaipėdos „Banga“, Biržų „Biržiečių žodis“, Akmenės „Vienybė“, Silalės „Artojas“, Skuodo „Mūsų žodis“ ir Trakų „Spartuolis“.

Miestų laikraščių grupėje geriausiu pripažintas „Vakariinių naujienų“ dienraštis. Jam bus įteiktas ir pereinamasis prizas.

Žurnalų tarpe gamtosausugos temų ratu platumu ir problematiškumu išsiskyrė „Tarybų darbas“, išspausdinęs nemažą straipsnių gyvenviečių tvarkymo klausimais.

Asmeninėmis premijomis pažymėta grupė respublikos žurnalistų, aktyvių gamtosausugos propaguotojų. Konkursą numalyta tęsti ir šiemet.

Valdas Pruskus
Vertinimo komisijos sekretorius

234930 Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktoriaus 5-14-74, red. pavaduotojo 5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiškų ir žemės ūkio skyrių 5-14-83

«Коллективный труд» («Коллективный труд») — орган Аникияйского районного комитета КП Литвы и Аникияйского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)

Rinko Panevėžio spaustuvės Anykščių skyrius, Pergalės 36. Spaudė Ukmergės spaustuvė, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Indeksas 87262. Šeima antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11.061 Užsak. Nr. 36